

Игор Шнуренко

ДЕМОНЪТ ОТВЪТРЕ
АНАТОМИЯ
НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

София, 2022

Преводът е направен по изданието

Игорь Шнуренко

ДЕМОН ВНУТРИ

Изд. „Наше завтра“, 2021

© Игорь Анато́льевич Шнуренко, 2021

„Катехон“ е импринт на издателство „Изток-Запад“.

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Райко Попов, превод, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-1111-5 (мека подвързия)

ISBN 978-619-01-1120-7 (твърда подвързия)

ИГОР ШНУРЕНКО

ДЕМОНЪТ
ОТВЪТРЕ

АНАТОМИЯ НА
ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

Превод от руски
Райко Попов

КАТЕХОИ

КАТЕХОН

Водещ редактор
проф. Иво Христов

№1	Клаус Шваб	<i>Капитализъм на заинтересованите</i>
№2	Николай Вавилов	<i>Некоронованите крале на червен Китай</i>
№3	Иво Христов	<i>Не пожелахте да чуете</i>
№4	Джоузеф Плъмър	<i>Тайните структури на властта</i>
№5	Димитър Събев	<i>Маркетинг, потребление и икономически растеж</i>
№6	Андрей Фурсов	<i>Водораздел</i>
№7	Уан Йуей	<i>Глобализация по китайски</i>
№8	Александър Дугин	<i>Четвъртият път</i>
№9	Едуард Грифин	<i>Създанието от Джекил Айлънд</i>
№10	Д-р Анна Лембке	<i>Допаминов свят</i>
№11	Алексей Вандам	<i>Геополитика и геостратегия</i>
№12	Норберт Херинг	<i>Финалната игра на капитализма</i>
№13	Даниел Естулин	<i>Институтът „Тависток“</i>
№14	Имануел Уолърстийн	<i>Исторически капитализъм</i>
№15	Съст. Урих Мис	<i>Великото зануляване</i>
№16	Андрей Фурсов	<i>Оргазмът на богомолката</i>
№17	Съст. Давид Енгелс	<i>Обновлението на Европа</i>
№18	Уилям Х. Макнийл	<i>Възходът на Запада, том 1 и 2</i>
№19	Ханс-Йоахим Маац	<i>Общество на страха</i>
№20	Каръл Куигли	<i>Англо-американският управляващ елит</i>
№21	Игор Шнуренко	<i>Демонът отвътре</i>

СЪДЪРЖАНИЕ

Съществува ли изкуственият интелект?	13
ВЕЛИКИЯТ ПРЕЛОМ	23
Бъдещето идва все по-бързо	24
Загадката intellectus	27
Обединеният разум и парадоксът на Моравек	32
Изкуственият интелект на ръба на нервния срив	38
АНАТОМИЯ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ:	
КАКВО ИМА ВЪТРЕ В ЧЕРНАТА КУТИЯ	41
Вежливите хора от „Амазон“	41
Ухото на големия брат.....	44
Съзидателите на Тунипа: геоложките тайни на изкуствения интелект	45
Танталовите войни.....	48
Компонентите се носят за монтаж.....	50
Невидимото злато на данните	51
Механичните турци.....	54
Облачната експлоатация	56
Потребителят като ресурс	57
Черната кутия взема решенията	59
Елитът слуша площада	62

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ БЕЗ ЗАДРЪЖКИ:

ОТ ЖАКАРДОВИЯ СТАН КЪМ ЧОВЕКА ТРАНСФОРМЪР.....	65
Раждането на изкуствения интелект от духа на поезията.....	65
Първият борсов алгоритъм.....	67
Математиката срещу безнравствеността	69
Дизайнерските перфокарти.....	70
Сто години по-късно	71
Теорията за всеобщия контрол	74
Как поляците хакват „Енигма“	77
Ексклузивно интервю с Мариан Райевски	82
Нажеженият ръжен на Витгенщайн.....	95
Величието и нищетата на „Номо computers“	104
Самотността на бегача на дълги разстояния	107
Анти-Тюринг	117
Окончателната машина.....	119

ДИКТАТУРАТА НА АЛГОРИТМИТЕ	123
Как бе откраднат мозъкът на Айнщайн.....	123
Мозъкът vs. компютъра	127
Как се създават изкуствените неврони	130
Числото на Дънбар и „ефектът на Божена Ринска“	133
Проектът „Син мозък“	135
Идиш и невронните мрежи.....	138
Свърхразумът (не) играе карти.....	141
Завещанието на „Пациент 144“	145
ТЕХНОСАМУРАИТЕ АТАКУВАТ.....	155
Великата японска мечта.....	155
Акцентът върху \$500 млн. ще победи.....	159
Как централизацията погребва мечтата	162
„Екологичният данък“ на Адолф Хитлер	165

НЕВРОННИТЕ МРЕЖИ И ПАЗАРЪТ НА ДУШИ	167
Котка в матрицата	167
Как да идентифицираме слабите студенти	168
Работният кон на дълбокото обучение	172
Танцуващите шаблони	184
По-добре от хората	186
Кой кого?	190
Дизайнерите на души	194
КАК ТЕХНОЛОГИИТЕ РАЖДАТ ДИКТАТУРАТА	201
„Отклонилите се от пътя“	201
Победителят получава всичко	203
Икономика на емоциите	205
Следващият „Фейсбук“? Ако го има	207
Технологиите за защита от технологии	208
ЕПОХАТА НА ДЪЛБОКИТЕ ФЕЙКОВЕ.....	213
Дейтаизмът крачи по планетата	213
Фалшивото (фейк) машинно обучение	217
„Машинното обучение за бедните“	222
ФАКТОРЪТ Д (ДУША)	223
Устройството на Вселената накратко	223
Рекурсията: как да не се изгубим в отраженията.....	226
Свършено, твърде свършено.....	229
Предопределеността = науката без учените	233
Да бъдеш или да не бъдеш.....	237
Неочакваното и душата	242
АНАТОМИЯ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ:	
ГОВОРЕЩИТЕ ОРЪДИЯ	243

Изкуственият интелект взема уроци по Кама Сутра.....	243
Кратък курс по политикономия на изкуствения интелект	246
Ограждането на човека	250
Миризмата на горящото сандалово дърво	254
АНАТОМИЯ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ:	
ИНСТРУМЕНТИ И АГЕНТИ	259
Бъгове в матрицата	259
Как превръщаме непознатите в чудовища	263
Шестото чувство	266
„Обяснимото машинно обучение“ като път към „Декларацията за независимост“ на машините	269
Творческите изкривявания на възприятието	273
25 когнитивни предубеждения, без които няма да преживеем и ден.....	276
Проблемите по пътя на създаването на силен изкуствен интелект.....	286
Изкуственият интелект се натъква на смислова бариера.....	295
СВРЪХИНТЕЛЕКТЪТ И КРАЯТ НА ИСТОРИЯТА.....	
Законът за удвояване на технооптимистите	303
Как студентката даде главата си за науката	306
Как да попаднете в рая на изкуствения интелект.....	309
Китайската стая	317
Магистрите по вълшебни науки и тварите	320
ПИСАТЕЛСКИТЕ ФАБРИКИ И ЧИТАТЕЛСКИТЕ ФЕРМИ.....	
Идеалният фейкомат	327
Подходите към разбирането на естествения език	329
Антропоцентризмът (човекът – център на света)	333

Трудностите на сепулацията	334
Пазарният триъгълник	335
Литературата след сингулярността.....	343
Кой пръв ще създаде свръхразума?.....	349
„Моментът на спътника“	349
Как битката за изкуствения разум окончателно раздели Китай и САЩ	350
Чатботът, който изучи Уикипедия.....	352
Импортът на мозъци или образованието у дома?.....	353
Великата китайска мечта	354
Дърпането на въже.....	356
Русия инвестира в китайския изкуствен интелект	359
Тръмп иска да се затвори	360
Бягането в различни коридори.....	363
КОМУНИСТКИТЕ НА ВЕНЕРА И РОБИТЕ НА МЪСК.....	367
Люлката на трансхуманизма	367
Руските космонавти в Биг Сър.....	374
„Умът сам по себе си е знаеща сила“	382
Каузата за „общата кауза“	388
Първият киберпънк.....	393
Възкресението на изкуствения интелект	397
СОФИЯ ОСВОБОДЕНА	401
ЗА АВТОРА.....	427

*Не всичко, което се брои, може да бъде преброено и
не всичко, което може да бъде преброено, се брои.*

Алберт Айнщайн

*Това, което изобицо може да се каже, може да се
каже ясно, а за което не може да се говори, за него
трябва да се мълчи.*

Лудвиг Витгенщайн

СЪЩЕСТВУВА ЛИ ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ?

КАКВО Е ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ и какво да очакваме от него? Днес вече умните неща пишат, четат, забавляват ни, мислят и решават вместо нас. Умните неща ни слушат, разпознават, срещат и изпращат; измерват нашите пулс, радост, апатия, гняв, радост и мъка. Те добиват компютърната си сила от нашите емоции, за да направят живота ни удобен, щастлив и вечен. Или може би им е дадена задачата да проникнат в нас, да ни разбият, за да ни контролират отвътре? Не искаме да мислим за това, но в следващата война умните неща ще ни убиват.

Умните неща, на които отдаваме най-интимното си, ще живеят за нас, ползвайки нашия опит, за да ни надминат един ден. Но дали ще страдат за нас, ще умрат ли за нас? В замяна на маската на покорност матрицата ще ви даде вечен живот под формата на запис на флашка – като при това ще изтрие ненужните спомени.

Учени, политици, инженери са все по-уверени, че науката се е променила с появата на суперкомпютрите. За да разберете какво ще се случи утре, просто трябва да заредите всички данни за днешния ден в машината и тя ще даде точна прогноза... За да откриете естествените взаимоотношения, вече нямате нужда от интуиция, опит, образование. Геният вече не е необходим! Айнщайн, Менделеев, Лайбниц – достатъчно е да свържете сензорите към процесора и резултатът ще долети до вас на всяко устройство! Смятаме натискането на клавишите за труд и предпочитаме само да ги докосваме, но скоро и това ще ни се струва твърде голямо усилие. Действително ли човек все още може да се нарича разумен?

Докъде са стигнали безумците в лабораториите при избретяването на джаджи, които ще ни заменят – отначало нас, а след това и тях самите? Т.нар. пандемия от коронавирус показва, че ако цялото население на планетата бъде затворено у дома, фабриките, преминали към безлюдни технологии, няма да спрат. Прекрасният нов свят не се нуждае от толкова много хора и вече виждаме как се регулира броят ни, засега меко.

Ще изпаднем ли всички в SG нирвана, в която ще гледаме филми до оглупяване и самозабрава и животът ни ще става все по-виртуален, докато накрая не си разменим местата с филмовите герои? Ще ви позволи ли роботът Виталий да седите в джакузито с гумената Зина или с пластмасовия Павел, докато той делово почиства апартамента? На вас, от които нищо не зависи? Или, след като ни разрешат да напуснем умното си жилище, ще се бием помежду си за боклука в интелгентните ни сметища, надявайки се, че просто са ни забравили?

Как се развива надпреварата, победата в която може да даде власт над света – и какво трябва да направят хората днес, за да оцелеят? Наистина ли трябва да се свържем с компютъра в една кибернетична система, както предлага Илон Мъск, и да се превърнем в придатък на свръхинтелигентна машина?

Отговаряйки на всички тези въпроси, започнах да пиша тази книга. Най-много ме привлече възможността да покажа спектакъла от научни идеи, догадки и прозрения. Спектакъл, в който главните роли се изпълняват от талантиливи учени: математици, биолози, психолози, невролози и което е много важно, философи. В процеса на работа обърнах внимание на шумотевницата, съпътстваща развитието на изкуствения интелект. Грабващите заглавия пораждат еуфория у едни и страх у други.

При това на практика отсъства анализ и изследване на историята на въпроса – а това е необходимо, за да може човек с критично мислене да оцени правилно отварящите се възможности и да осъзнае рисковете. Възможно ли е по толкова важни въпроси да се разчита на митове, пропаганда на заинтересовани структури или на конспиративни теории? Тази набрала скорост област на знанието все още се формира и около много

от концепциите ѝ се водят ожесточени дебати. Въпреки това вече е изключително важно да разберем как да използваме системите с изкуствен интелект за благото на цялото човечество, за издигане на хората на нови нива на творчески и когнитивни способности, а не за разделяне, масово следене и нови методи за убийство.

Когато чуем „изкуствен интелект“ (или ИИ, или „Искин“), въображението ни често рисува образ от филм. Някой вижда зловещото червено око на Хал-9000 от филма „2001: Космическа одисея“. Друг – красавицата Ава от филма „Ех Machina: Бог от машината“. Ава изглежда като човек, но за нас тя е същата черна кутия като Хал. И двамата са по-умни от хората, и двамата могат да се престорят, за да приспят нашето доверие и да ни нанесат коварен удар.

Четейки тези редове, програмистите вероятно се подсмиват. Те и само те знаят, че изкуствен интелект е просто сложен алгоритъм, код, програма за работата на невронната мрежа. Всичко, което математиката не обяснява, програмистите смятат за мистика, включително такива понятия като човешко съзнание или свободна воля. Те са сигурни, че с някой и друг програмен код човекът ще бъде напълно различен. Въпреки това от няколко десетилетия програмисти, когнитивисти и конективисти изучават нематода – кръгъл червей с мозък от само 800 неврона (срещу почти сто милиарда неврона при човека). Те така и не успяха да предвидят какво ще направи този тъпак в следващата секунда.

За китайския инженер, идващ в хангара да смени водното охлаждане, изкуственият интелект е хардуерът („желязото“) на безкрайните редици от сървъри. За домакинята Анастейша от Тексас изкуственият интелект е цилиндърът на Алекса, който стои в ъгъла на стаята. „Здравей, Алекса!“ „Добър вечер, Анастейша, ще живееш още 12 години. Съжалявам, сбърках – 21.“ За конгоанското момче Тиери изкуственият интелект е работата му в тясната клетка на калаената мина. За най-богатия човек в света – Джеф Безос, изкуственият интелект е гръбнакът на хранителната верига на неговия бизнес, за който работят Тиери, китайските инженери, руските програмисти и стотици хиляди

други хора, включително същата тексаска домакиня. За професор Иванов изкуствен интелект е „дълбокото машинно обучение“, „неокортекс“, „възходящият подход“. Неговият колега д-р Петров смята, че изкуственият интелект ни е изпратен направо от ЦРУ, както преди време криптовалутата. Изкуственият интелект всъщност е изобретателят на биткойн, Сатоши Накамото, служител на ЦРУ с прякор Плашилото. Сега цялата световна криптовалута отива, за да се купи на Плашилото определена доза ум. Плашилото вижда всичко в цветовете на Сбербанк, където всички служители са заменени от роботи, а йогинът ги управлява със силата на мисълта. Елитите управляват чрез йога, защото нищо в света не се случва без тайно споразумение.

Професор Сидоров смята, че изкуствен интелект изобщо не съществува. Гагарин излетя в космоса и не видя никакъв изкуствен интелект. Нито изкуствен, нито естествен. Разумът не съществува, той е игра на сътруднически рептили, с които е безполезно да се борим. Има дистанционен интелект, казва Сидоров. Искам – включвам, не искам – изключвам. Умът се е преместил от белтъка към пясъка, от човека към кварцовата микросхема. Човешката мисъл се разтяга като сопол, ако е пристигнала на едно място, значи е изчезнала на друго. Вече не можем да помним телефонни номера. Щом попаднат в паметта на телефона, те сами изчезват от главата ни. Веднага след като информацията стане публично достъпна, тя вече не съществува. Става ничия и затова подлежи на приватизация, казва Сидоров. Както и цялата памет на нисшите. При висшите всичко е различно, те могат да си наемат професионална памет.

Отново чуваме гласа на професор Иванов: „Няма естествен интелект, защото човек не се различава от животното. Да, той е по-голям от плъх и мозъкът му тежи повече. Но невронните мрежи скоро ще го надминат.“

Какво ще се случи тогава? Технократите вярват, че могат да дигитализират всеки и в крайна сметка да запишат всички на електронен носител. По-богатите понякога ще могат да се разговарят „на живо“, за да си изпънат краката. За тях ще бъдат създадени специални светове като показания в сериала „Западен свят“ – такива от реални съставки. Не можете да различите

андроида от човека. Следващият етап са самозатворените вселени, които ще възникват и ще умират без шум и прах с помощта на алгоритъм. В такъв виртуален, но много реален свят ще бъде възможно безопасно да се изпълни „мъртва примка“* на самолет от шперплат. Ако се разбие, няма да е беда, изкуственият интелект ще роди нови. И дори да се създаде днешният ни свят – с ад и рай, играта си остава игра. С вълшебната дума „стоп“, за да излезете от нея. Или без нея – няма значение, защото вашето копие ще се съхранява вечно.

На това място ми се прииска да напиша: и тогава се събудих. А безумните професори се разтвориха във въздуха като жителите на омагьосания остров в „Бурята“ на Шекспир.

Те наистина изчезнаха, но над казаното от тях си струва да се замислим – по същия начин красивата Миранда трябва да превърти в главата си всичко, което ѝ се случи на острова на магьосника Просперо. И да не се доверява много на злия Калибан, нито на хоп-компанията, която баща ѝ пожела да спаси от смърт.

Мисля, че бъдещето не е предопределено и тези, които ни предлагат този или онзи негов вариант под мотото „няма друг път“, искат да ни наложат своята визия. Тези, които казват, че машината ще управлява света и че човечеството може само да договори условията за своята капитулация, искат това да се превърне в самосбъдващо се пророчество.

Как ще лишат човек от собствената му воля за действие, добре показва коронавирусат. На първо място е необходимо хората да бъдат разделени, така че да загубят самия мотив за общуване. След това трябва да се направи така, че те да не се интересуват от наистина важните неща. Може би затова е създадена т.нар. икономика на вниманието: потопен в частния виртуален свят, където го купуват и продават точно в момента, когато консумира „контент“, човек няма да направи нищо. Вниманието му е разфокусирано, той се намира не в съзнание, а в около-знание и критичното му мислене е изключено. Човек престава да

* „Мъртва примка“ – фигура от висшия пилотаж. (Навсякъде в книгата изрично неотбелязаните бележки са на преводача.)

мисли за реалния живот, за своето собствено утре, което иначе би могъл да промени, за семейството си, за обществото, в което живее. Все още чакам кога на перфектния консуматор на „икономиката на вниманието“ ще започне да му расте вълна като на бедните, заточени на Острова на глупците, в пророческата по-вест на Николай Носов „Незнайко на Луната“.

Ние сме в началото на епоха, в която това, което днес се нарича изкуствен интелект, ще играе ключова роля. Например пред очите ни „науката за данни“ изгаря това, което е останало от великата европейска наука. Това се случва неусетно – все пак добрият стар изкуствен интелект на ХХ в. все още се основава на математическа логика. Днес тези подходи са почти напълно заменени от вероятностни и статистически модели. Тези модели се оказаха успешни – например в компютърното зрение или в имитирането на човешки език – затова технократите започнаха да мислят, че могат да направят всичко. Сега можете да премахнете всички класически науки, като се започне от физиката. Как? Искаме да предвидим например какво ще се случи в следващата секунда зад прозореца. Преди трябваше да прилагаме различни теории – от гравитацията до квантовата механика. Сега е достатъчно да запишете много видеоклипове за това, което се случва зад прозореца, да ги подадете на суперкомпютъра и да направите изчерпателен статистически анализ. Ще се получи прогноза с много по-добро качество от това, което биха направили физиците! Значи е време институтите по физика да се закрият.

Така може да се постъпи с всяка наука – макар че жреците технократи ще кажат, че ще оставят по няколко човека във всяка област, за да има кой да охранява машината с данни.

Всяка година в англоговорящите страни се снимат десетки, ако не и стотици футуристични филми и телевизионни сериали. В тях бъдещето е показано като страшно, привлекателно, диво, омайно, райско, адско, абсурдно, нелепо, смешно. По-често страшно. Хората се вписват или изпадат от тези антиутопии. По-често изпадат.

Тези произведения се фокусират върху различни идеи, изобретения и технологии, като се моделират реакциите на инди-

видите и на обществото към тях. Нека си припомним например сериала „Черното огледало“*, където във всеки епизод се разиграва едно или друго технологично постижение и се показва обратната му страна. Разбираме, че за технологичния прогрес трябва да се плаща. Комфортът изисква пълно подчинение на бездушната система. Удобството се превръща в дехуманизация. Прехвърлянето на отговорност върху джаджата води до появата на чудовища. Идентифицирането на болезнените точки често се ограничава до самото него.

В произведенията на масовата култура всички проблеми се решават от свръхчовек, който надделява и в най-безнадеждната ситуация. Така масовото съзнание получава доза транквилант. Всичко е под контрол, Капитан Америка управлява всичко.

Широката аудитория отдавна включва и „творческата класа“, която по подобен начин е обект на цикли на възбуда и затихване. Тази класа може би е дори по-лесна за управление от обикновените работници, тъй като креаклите** са по-податливи на символни атаки. Така че и образованите прослойки, и масите тихичко привикват към шокиращия и напълно нечовешки свят, в който ни водят големите корпорации и правителства.

Разбира се, има английски книги със задълбочен анализ на случващото се, където много неща са наречени със собствените им имена. Тези книги не се популяризират колкото масовата литература: тяхната функция е предимно в създаването на обратна връзка със системата. Без обратна връзка няма управление. Бенефициентите на системата искат да знаят тесните места, да разберат къде нещо може да се счупи или скъса и да се подготвят за това. Така за най-внимателните, за най-малко изложените на масовата култура, за тези, които си правят труда да се задълбочат в проблема, има възможност да разберат и осъзнаят по нещо.

Уви, Русия – страната, изпратила първия човек в Космоса, спря да мисли за бъдещето. Тя живее в безумния контраст

* „Черното огледало“ – британски научнофантастичен сериал от 2011 г., разглеждащ неочакваните последици от новите технологии.

** Креакли – съкращение от английски на „creative class“.

между дигитализацията и суеверието, невежеството и бързия технологичен прогрес, вярата в компютрите и упадък на критичното мислене. Страната е отворена към най-новите и смели технологии и е една от първите, които ги прилагат на практика – било то безконтактно банкиране, криптовалuti, разпознаване на лица, социален мониторинг, дистанционно обучение, цялостни системи за наблюдение и т.н. В същото време липсва разбиране или дори обсъждане на проблемите, които тези технологии създават в обществото. В Русия не се правят филми по тези теми, практически не се пишат книги. Защо? Ние не сме метрополия, а колония. Англоезичните произведения на масовата култура напълно контролират нашите мисли и страховете ни, директно или чрез местните си адаптации.

Правителството активно налага дневния ред за дигитализация на обществото, народа и бизнеса като един вид кампания, от която големите играчи могат да печелят, а останалите трябва да се примирят с това. В същото време образите на бъдещето редовно ни се доставят от Холивуд. Културната провинция ще стане и дигитална такава, ценна само с доставката на „новия петрол“ – човешко поведение с марка „Urals“.

Технократите смятат, че печалбите от новите технологии не бива да се пропускат, а обикновените хора не трябва да се интересуват от бъдещето, което те носят: някой в Силиконовата долина вече е помислил за това. В същото време общественият ни идеал се крие по фантастичен начин в дълбокото минало, в дворянско-търговския рай, в придворните интриги в камизоли от XVIII в., в Нарискини, Голицини и в епохата на Алексей Михайлович.

Неспособни да се справим с настоящето, не мислим за бъдещето. На масовото съзнание не следва да се дава време за мислене, то не трябва да излиза от състоянието на шок. Затова се създава атмосфера на непрестанен скандал, еуфория, а напоследък и катастрофа. COVID направи нещата по-лесни: индустрията на гостоприемството рухна, но производството на истерия и страх излезе на преден план. С уплашени хора можете да правите каквото си искате. А абсурдните заповеди, комбинирани със системи за цифров контрол, позволяват на технократите да

форматират съзнанието. Преди всичко се изтриват личностите на децата и подрастващите, върху тях се пише като на празни листовے хартия. Така се ражда бъдещето, в което според някои технократи, човек не трябва да го има.

Тази книга се роди в отговор на желанието на мнозина, които биха искали да разберат какво има вътре в „черната кутия“ – кутията на Пандора с новите технологии. Ще видите, че зад индустрията на изкуствения интелект стои цяла пирамида от материални ресурси, знания и човешки труд. Опитих се да направя презентацията достъпна не само за „маниаци“ или „техничари“, затова сложните понятия са обяснени с прости примери, представени чрез парадокси, мисловни експерименти и метафори, които по същество са научни понятия.

Книгата по никакъв начин не претендира за изчерпателност. Тя е написана още преди COVID, който драстично ускори развитието. По време на карантината през 2020 г. написах продължение на тази книга, в което анализирам подробно социалните и антропологичните последици от широкомащабната поява на системите с изкуствен интелект в ежедневието. Тази книга се казва „Хакнатият човек“ и ще излезе след „Демонът отвътре“. В нея ще стане дума за ново образувание, което по своите черти наподобява държава – за глобалния цифров Левиатан, както и за социалните и човешките особености, които ни очакват занапред.

Но втората книга не беше достатъчна, за да покаже как се роди новата реалност на дигиталния Левиатан и роевото създание, което замени изгубената от „хакнатия човек“ личност. Затова сега работя по третата книга от поредицата, в която ще се спра подробно на историята на изкуствения интелект като концепция и практика. Движейки се във времето, ще видим как науката преминава от дешифрирането на света към дешифрирането на човека. Смятайки машината за свое продължение, човекът започна да шурмува природата с двойно усърдие – и не забеляза как самият той се промени.

През последните години успехът в техническото внедряване на системи с изкуствен интелект се свързва предимно с учени от Съединените щати и Великобритания, поради което

е обичайно да се показва развитието на индустрията от тяхната гледна точка. В същото време се пренебрегват постиженията на учени от Германия, Русия, Полша, Финландия и други страни. Опитам се да запълня тази празнина.

Историята на изучаването на човешкия ум и на неговия двойник – изкуствения ум, е свързана с вълнуващи епизоди, драматична битка на идеи и личности, която продължава и до днес. Отправяйки се на умствено пътешествие, за да разберем какво е „изкуствен интелект“, нека се съгласим да използваме естествения си интелект в най-голяма степен.

Може би в самия процес ще научим по нещо и за него.

*Игор Шнуренко,
септември 2020 г.*